

הערות בענין נר שבת וחנוכה - שיעור 254

I. אם שמן זית קרוש כעין צורת נרות שעוה מותר להשתמש בהם להידור בנר חנוכה

(א) עיין בדעת תורה (ת"ע - ח ד"ה א"ך) דשמן נקרש הוה ליה דין אוכל כדאיתא בטהרות (פ"ג - מ"ה) ותוספות פסחים (דף י"ד: ד"ה אפילו)

(ב) אמנם עיין בתשובות והנהגות (ג - רי"ח) שכתב דאינו מצוה מן המובחר כשמן זית דהדלקה עושה מצוה וההדלקה היא כמה שקרוב בסמוך דוקא ולא בכולו ולא חשיב הידור ועוד דשמן קרוש הוה כמאכל ואין בו תורת שמן כלל (מהמשה הג"ל) ועוד שאינו שמן זית זך כתית שנעשה קרוש רק בהוספת חומר שגורם לכך ואינו שמן זך כתית דומה למקדש (רוב השמן בשוק הוא ממין שמבשלים אותה בחמין ובמלח לימון וכדומה ואינו זך כתית) ועוד שבמצוה מן המובחר לא אמרינן ספק דרבנן לקולא שזה אינו מן המובחר (שער הציון תרנ"ו - סק"ד)

(ג) אמנם עיין בשו"ת שבט הלוי (ט - קמ"ג) שהוא שמן מהודר דכיון דסו"ס השמן הניזל הדולק ע"י אש ההדלקה שנימוס על ידה ועוד דאין עושים דמיון שלם ממש בין שמן חנוכה לשמן המקדש

(ד) למעשה - עיין בספר הזכרון לרב הוטנר (דף תל"ז) שכתב בשם בנו של הראב"ד שמקובל דבריו מאלהו הנביא דהזהיר בנר חנוכה שזוכה לבנים תלמידי חכמים היינו שזהיר ולא נכנס לספיקות כלל ויקיים המצוה כפי כל פרטי המצוה והדיקדוקים וכן שמעתי מרב דוד פיינשטיין שאינו מן המובחר

II. מצוה מן המובחר ליקח לפתילה צמר גפן או חוטי פשתן (מ"ב תרע"ג סק"ג ספר הזכרון הג"ל דף תל"ו) ולכן פתיל צף אינו מן המובחר

III. כיבוי המדליקה החדשה שמדליקים בהם נרות שבת אחר ההדלקה עיין בשו"ע (רס"ג - י) דקצת נשים שאחר שברכו והדליקו הנרות משליכות לארץ הפתילה ואין מכבות אותה ועיין ברמ"א (רס"ג - ה) דהמנהג שמברך אחר ההדלקה וכן נהגו ולכן כתב הערוך השלחן (רס"ג - י"ד) דנשים שלנו שמברכות אחרי ההדלקה שפיר יכולות לכבות ואח"כ יברכו שמקבלים השבת בהכרחה ולא בהדלקה משא"כ ביום טוב מניחות אותו כך שיכבה מאליו (שש"כ מ"ג - הערה קע"ט) עיין בבה"ל (רס"ג - ח) דהדלקה ע"י קיסום חשיב ביזוי וגם אפשר דאין מדליקין מנר לנר לכן נר אחר כמו בנ"ד עצה טובה היא

IV. נרות נסיעות (traveling candles) הקטנות שמתאימים להדלקה בשבתות ובחגים בנסיעות לבתי מלון וכדומה - עיין בשיעור 253 שיש אומרים דנר חנוכה ונר שבת צריך כלי (בנו של הראב"ד מאלהו הנביא וכן פסק האבני נזר וחסד לאברהם ע"ש) ועיקר מעלה של נרות אלו הוא שניתנים לשימוש ללא פמוט וזה נכתב מפורש על הנרות ועיין באג"מ (ג - ל"ט) דכוס שהוא רק לשעה על פעם זה אינו חשיב כוס ואינו ראוי לקידוש ולבהמ"ז וה"ה בנידן דידן אם נר שבת צריך כלי אך סיים כשליכא כוס אחר אולי יש להקל וזה דעת רוב הפוסקים דכוסות חד פעמיים אינם ראויים לקידוש (שו"ת מנחת יצחק י - כ"ג ושו"ת שרגא המאיר ח - נ"ה וז' - מ"ט בשם הגה"ק מסאטמאר אורחות רבינו דף ק"י בשם הגרי"י קניבסקי וע"ע בשו"ת ציץ אליעזר י"ג - כ"ג) ולקידוש ודאי צריך להחמיר וצ"ע דהעולם אינם נזהרים בזה וגבי נידן דידן כיון דהדין דנר שבת צריך כלי לא בגמרא ולא בשו"ע מסתברא דאין צריך למחות וכן שמעתי מרב דוד פיינשטיין שמותר